

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Christus Saluator noster, quoad fieri poterit, imitandus. Cap. xxiv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

ipse absque vlla mora perficeret. Simplicitas hæc, & miranda, & laudanda est, (ad hoc enim aliqui non contemnendi scriptores eam literis consignarunt) & in aliquo etiam documento ædificationis imitanda. Vt scilicet sanctos viros non tantum in maioribus virtutibus, verum etiam in minoribus sequamur. Perfectio enim, quæ magnum Dei donum est, ex magnis virtutibus & ex minoribus coalescit; quare tam illæ quàm istæ imitandæ sunt à viro perfectionis cupido, vt si nec in magnis, neque in minimis à vera virtute discedat, diligens in omnibus sanctorum discipulus factus, apud homines, & apud Deum similis illis, id est sanctus & perfectus, existat.

Christus Saluator noster, quo ad fieri poterit, imitandus.

CAPVT XXIV.

Ex riuulis bibendum est, cur non ex ipso limpidiſſimo fonte bibemus? ſi à diſcipulis addiſcédum, cur nõ ab ipſo magiſtro docebimur? Et ſi vtile eſt, factos, vita & conuerſatione ſequi, quãdò vtilius erit & fructuoſius ipſum ſanctum ſanctorum, & abſolutiſſimũ omnis virtutis exemplar imitari? Certè hoc documentum, quod modò explicãdum aggredimur, tanti momenti eſt, vt ipſum ſolum, ſi bene & diligenter obſeruetur, ad aſſequendam maximam perfectionem ſufficiat. Imò vniuerſi ſancti; eò maiores aut minores fuerunt, quò diligentius aut ſegnius, hoc (quod nunc dicemus) obſeruarunt. Sicut enim illa lux maior eſt, quæ ſimilior eſt ſoli, & illa minor quæ magis à primo illo lumine diſtat: ita ille ſanctus maior eſt, qui perfectius Chriſti veſtigia ſequitur, & ille minor, qui minus perfectè eius virtutes imitatur. Chriſtus profectò datus eſt nobis, nõ tantum in Redemptorẽ, qui nos redimeret, in magiſtrum, qui nos edoceret, verum etiam in exemplar, cuius vita nos ad omnem perfectionem inſtrueret. Quod & ipſe, ad hoc etiam veniſſe, manifeſtè fateatur, dicens: Exemplum dedi vobis, vt quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis.] Et iterum: Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde.] Ad quid etiam ille Rex ſummus, & verus filius Dei, ac ſanctitatis, origo, qui ad infinitam ſanctitatem, quam à momento ſuæ conceptionis habuit conſeruandam, nullo prorfus medio indigebat, in ſtabulo naſcitur, & pannis inuoluitur, & in præſepio collocatur, & octauo die circumciditur, & in Aegyptum fugit, & pauperem vitam ducit, famem & ſitim ſentit, frigore ælget, moleſtia itinerum fatigatur, montem oraturus petit, pro panibus acceptis gratias agit, & patientiſſimè timorem, ignominias, opprobria, flagella, ſpinas, alapas, clauos, crucem, & mortem perfert: Ad quid, inquam, hæc? Numquid vt ipſe proficeret, num vt virtute creſceret, qui ſemper immenſus & infinitus fuit? Non, ſed vt nobis exemplum præberet omnis iuſtitia, & exemplar vniuerſarum virtutum ſe exhiberet. Chriſtus paſſus eſt pro nobis, inquit Petrus Apoſtolus, nobis relinquens exemplũ, vt ſequamur veſtigia eius, qui peccatum non fecit, nec inuẽtus eſt dolus in ore eius. Qui cum maledice retur, non maledicebat, dum pateretur, non comminabatur.] Paulus quoque: Per patientiam curramus

1. Cor. 13.

Math. 11

1. Petri 2.

Hebr. 12.

A ad propoſicum nobis certamen, aſpicientes in auctorem fidei, & conſummatorem Ieſum, qui propoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem, conſuſione cõtempta.] Ad currendum enim duobus pedibus, quorum alter eſt bonum facere, alter verò malum patienter ſuſtinere, aſpiciendus eſt inchoator fidei, qui ſemina fidei, & omnis virtutis in nobis iccit, & conſummator eiufdem fidei, qui quod incepit, perfectit Chriſtus Ieſus, vt ſicut ipſe propter propoſicum ſibi gaudium, redemptionis omnium ſuſtinuit crucem, & cruciatus, mortemque contempſit: ita & nos propter gaudium æternum, quod ſperamus, imò & propter gaudium placendi Deo, quem vnice amamus, (quod ſuprà quàm dici poteſt, eximium eſt) ad bona opera præſtanda, & ad labores, & præſuras ſuſtinendas ſeſtinemus. Eſt Saluator noſter inſtar magnetis: nam ſicut magnes non verbis, ſed abſcondita naturæ vi ferrum ad ſe trahit, & milabili nexu coniungit: ita Chriſtus non ſolum docendo, vt magiſter, & faciendo, vt Redemptor, ſed etiam operando, vt virtutis exemplar, corda noſtra ferrea poſt ſe trahit, & ſibi per veram imitationem venit. Quã ſponſi proprietatem indicat ſponſa, cum ab ſponſo ad ſe trahi inſtanter eſſagit. Trahe me, inquit, poſt te curremus.] Trahe, inquam, ad modum magnetis, & virtute actiõnum tuarum me tibi actiõnibus virtutis aſſimila. Eſt denique ſtatera illa, de qua Sanctus Iob ait: Appendat me in ſtatera iuſta: & ſciat Deus ſimplicitatem meam:] quia tunc conſtat quãta virtutis ſumus, cum vitæ Saluatoris comparatur. Bene enim Gregorius ait: Quis verò ſtatera nomine, niſi mediator Dei, & hominum designatur? In quo æqua lance omnia merita noſtra penſatur, & in cuius præceptis agnoſcimus, quid in noſtra vita minùs habeamus. In hac autem ſtatera appendimur, quoties ad vitæ eius exempla prouocamur.] Et paulò poſt: Ad hoc Dominus apparuit in carne, vt humanam vitam admonendo excitaret, exempla præbendo accenderet, moriendo redimeret, reſurgendo repararet.] Diuerſo itaque modo Chriſtus, & alij ſancti nobis dati ſunt, vt nos ſuo exemplo illuminent, & ad virtutis amorem accendãt. Iſti vt ſtella, quæ à Redemptore noſtro ſplendorem mutuantur, & ſi cum ipſo conſerantur, parum illuminant: Ille verò vt ſplendidiſſimus ſol, poſitus in feruore diei, qui infinitam virtutis lucem emittit, & (quod ad ſe pertinet) minimas quoque tenebras imperfectionum diſpellit, & in vnaquaque re, quod perfectiſſimum eſt, manifeſtiſſimè oſtendit.

Hoc virtutis & ſanctitatis exemplar præcipuè in omnibus inſpiciendum eſt, vt ex ipſo imentium melius, quàm ex aliis, quicquid eſt virtutis, addiſcamus. Quod ſanè & debitum, & neceſſarium & vtiliſſimum, & honorabiliſſimum eſſe, quiſque manifeſtè perſpiciet. Debitum quidem eſt, quoniam verbum patris carnem noſtram ſibi vniuit, & quod ſemel aſſumpſit, numquam depoſuit, nec ab homine aſſumpto diſceſſit. Gratiſtudo autem poſtulat, imò & iuſtitia petit, vt amatori noſtro per imitationem vniamur, & numquam ab eius ſequela recedamus. Infixus ſum, inquit ipſe, in limo profundis, & non eſt ſubſtantia.] Si ipſe theſaurus incomparabilis, dignatur in luto ſemper hætere, quare lutum viliffimum non putabit debitum theſauro incomparabili copulari? Sed dic tu, Bernarde ſanctiſſime, quod eſt hoc lutum, cui filius Dei ſe fateatur infixus? Fortaſſe, inquit, crux ipſa nos ſumus, cui Chriſtus memoratur infixus. Homo enim formam crucis habet, quam ſi manus extenderit, exprimet manifeſtius. Loquitur autem Chriſtus in Pſalmo:

Cant. 1.

Iob. 31.

Grego. 21 mor. c. 5.

Pſal. 68

Her. ſer. 4. in viſita Nat. iuſtiti.

In

Infixus sum in limo profundi. Limum quidem nos esse, manifestum est, quoniam de humo psalmati sumus. Sed tunc quidem limus paradisi fuimus, nunc vero limus profundi. Infixus sum, inquit, non pertransij, non recessi. Vobiscum sum usque ad consummationem sæculi.] Ipse est enim Emmanuel, nobiscum Deus.] Quod si Christus numquam recedit à te, o lime vilissime, sed semper carnem tuam gestat, & semper te amore complectitur, & beneficiis sibi deuincit, ut à tua insensibilitate suam imitationem extorqueat, utique debitum est, ut numquam ab illa discedas, sed iugiter suam charitatem, humilitatem, & virtutes reliquas imiteris. Necessarium etiam est, quoniam Christi imitatio, iustitia est, sanctitas est, apertio est ianue regni caelorum.] Nisi conuersi fueritis, ait ipsa veritas, & efficiamini sicut paruulus iste, non intrabitis in regnum caelorum.] Quis iste paruulus, cuius similitudinem gestare debemus, si nolumus à sede regni caelestis excidere? An ipse Dominus Iesus Christus, cuius magnitudinis non est finis? Certè ita, si Bernardo credendum est. Fortè, inquit, seipsum dicebat. Nimirum ipse magnus Dominus, & laudabilis nimis, ipse paruulus, qui datus est nobis. Nec tamen magnus interim, sed paruulus exhibetur, ut seipsum faciat gratum, & efficax necessariae puritatis exemplum. Ad paruulum ergo sit conuersio tua, ut dicas paruulus esse, & tu quoque cum conuerteris, paruulus fias. Enim verò audi, quàm euidenter ipsum tibi (in quo constituit formam conuersionis) paruulum manifestat, signanter ea, quae sunt paruuli in seipso imitanda proponens. Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.] Gemina paruitas, humilitas & mansuetudo. Et illa interior, ista exterior paruitas, utraque tamen non parua virtus est. Nempe quam paruulus ille tam magnus, vnicum magisterium profertur.] Si itaque necessarium est huius paruuli formam induere, ne vitam aeternam amittamus, & paruulus iste Christus est, qui seipsum abbreviauit, ut meritum suorum nos tactu foueret, proculdubio necessarium omnino est, eam saltè, quae in præcepto posita est, Christi imitationem quaeritare.

At si ultra præceptum volumus Christum sequi, & eius indumento, quod omnis virtus est, vnde quae vestiri, id quidem vtilissimum inuenitur, nam & illum magistrum sequimur, qui brevius instruit, melius docet, & nec in minimo à tramite deuiat veritatis. Alij enim virtutis magistri, licet sancti, non possunt in hac vita omnino aliquam peccati contagionem euadere, & omnem imperfectionem evitare. Et ideo, dum eorum virtutem sequimur, facile nonnulla imperfectione soedemur. Sed nõ ita Christus, quem (cum ab omni labe purus sit) si imitamur, in ipsa imitatione, ab omni etiam minima imperfectione discedimus. Et si contrahimus aliquam, illa non ab ipso exemplari manauit, sed à nostra imbecillitate processit. Succurrat nobis, sicut in cæteris, etiã idè in hac vtilitate Bernardus, nec mirum, quia magnus Christi imitator, multa de hac imitatione dictauit. Ille sine dubio, inquit, lauare me potest, quem constat inquinatum non esse. Hæc manus opertum luto detergat oculum meum, quæ sola sine puluere est. Ille mihi festucam educat de oculo, qui non habet trabem in suo: imò iste trabem educat de meo, qui nec exiguum puluerem habet in suo.] Indicat satis apertè discrimen, quod inter imitationem aliorum sanctorum, & imitationem Christi potest intercedere: Quod illi in hac vita oculos nonnullo puluere conspersos, & manus aliqua forde, licet minima, infectas habuerunt, quare facile erit, dum nos purgant,

Magi. 28.

Mat. 18.

Bern. ser. 2. in conuersione Joh. D. Pauli.

Mat. 11.

Bern. ser. 4. in vigilia Natalis Domini.

A aliquam maculam, quam non viderunt, relinquere, aut aliquem puluisculum manu operis agglutinare. Hic verò, qui in suis oculis nihil pulueris habuit, & in suis manibus nihil omnino imperfectionis admittit, nec aliquid imperfectionis (quantum in ipso est) in nostra mente relinquet, nec simul cum virtute aliquam imperfectionem comunicabit. Ob id Paulus modestissimè de se sentiens, ait: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.] Ac si diceret: Quia ego homo sum & licet perfectus, & primitias spiritus habens, nonnullis fortè imperfectionibus obuolurus, eatenus à vobis imitandus sum, quatenus ego Christum imitor, nam si quod est, in quo à Christo vel minimum deuicè, in hoc nullatenus volo ab hominibus imitari. Ac tandem hæc Christi Saluatoris imitatio honorificentissima est, quæ nos virtute perfectissima, causa honoris replet, & apud omnes rectè sapientes honorabiles facit. Nam si ille honorificentior est in republica terrena, qui similior & propinquior est regi: in Ecclesia profectò honore & reuerentia dignior erit, qui vigilantius contenderit Christo appropinquare. Et quantò magis ipsi se conformare studuerit in terris, tantò erit gloriosior & sublimior, ac ei sede propinquior in caelis. Quia sicut gloriam beatorum Christi imitatio officit, ita maiorem gloriam perfectior imitatio pariet.

1. Cor. 11.

Ut autè Christum Redemptorem nostrum imitemur, illud in primis sciendum est, actiones nostras, quibus in virtute proficimus, duplices esse: quasdam, quas Christus per assumptam naturam gestit, ut orare, ieiunare, praedicare: alias verò, quas numquam exercuit, ut propria peccata flere, aut aliquid sciendi causa interrogare. Nec enim decuit, ut Saluator hominum vniuersas hominum actiones, illas præcipue, quas ex imbecillitate suscipiunt, per seipsum expleret. In illis ita te gere, ut quotiescumque aliquid operaris, Christum Iesum coram oculis mentis habeas, & taliter actionem illam, cui incumbis, perficere studeas, qualiter cogitas eam à Christo tempore suæ mortalitatis fuisse completam. Si oras, Christi reuerentiam, & attentionem, & feruorem in oratio, quantum poteris, ad teipsum trāsfer. Si loqueris, Christi modestiam, & veritatem in loquendo, ac vtilitatem, nec non & verborum paritate sequere. Si corpus cibo & potu reficis, Christi abstinentiam, & sobrietatem tuam in quantitate, tum in qualitate cibi & potus obserua. Si aliud, quid agis, Christi ordinem, ac modum operandi imitari stude. Sanctus Bonauentura in hunc modum huius meminit saluberrimi documenti: Describere tibi in corde tuo mores, & actus Christi, quàm humiliter se habuit inter homines, quàm benignus inter discipulos, quàm modestus in edendo & bibendo, quàm misericors super pauperes, quibus se similè fecerat per omnia, & qui de eius specialiter familia videbatur. Quomodo nullum spreuit, vel horruit, etiam si erat leprosus. Quomodo diuitibus non adulabatur. Quàm liber fuit à curis mundi, nec anxius pro corporis necessitatibus: quàm verecundus in visu, quàm patiens ad contumelias, & quàm mitis in responsis. Non enim studuit se vindicare verbo mordaci, & amaro, sed blando & humili responso alterius malitiam sanare. Item quàm compositus in omnibus gestis suis: quàm sollicitus de animarum salute, quàm amore, voluit incarnari, & mori dignus est. Quomodo seipsum præbuit exemplum omnis boni. Quomodo mulierum familiaria colloquia vitauit, causa exempli, vnde etiam discipuli mirabantur, quando solus cum Samaritana loquebatur, eo quod quasi insolitum videbatur in ipso. Item quàm patiens laboris

Bern. in inform. nouit. p. 1.

Ioh. 4.

& penuria: quàm compatiens afflictioni. Quomodo condescendit infirmi imperfecti: quomodo omne scandalū cauebat: quomodo peccatores nō spreuit: quomodo pœnitētes clementer suscepit: Quā placidus in omnibus dictis suis: quām studiosus ad orationem: quām promptus in ministrando sicut ipse dixit. Ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat.]

Luce. 22. Item quam sobrius ad vigilias; quām obediēs parētib. Quomodo omnia iactantiam, & singularitatis ostentationem declinavit: quomodo omnē gloriam, & potestatem huius mundi fugit, & multa alia ipsius acta memoria tuæ propinqua sint, vt in omnibus factis, & verbis tuis sēper ad hūc quasi exemplar respicias, incedens stās, sedēs, & comedens, taceas, & loquens, solus, & cum aliis. Et ex hoc magis diliges eum, & familiaritatis eius gratiam, & fiduciā afflequetis, & in omni virtute perfectior eris. Et hæc sit sapiētia tua, & meditatio, & studium, semper ali- quid de ipso cogitare, vnde vel prouocetis ad imitandum eum, vel afficiaris ad eum amandum.] Et quidē ita omnia, & alia particularia, deuotē in Christo cōsiderāda sunt, & prae oculis semper habēda, vt in quocumque opere, quod exequimur, hūc sanctitatis præceptorem inspiciamus, & qualiter ille in simile opus incūbebat, taliter nos operari curemus. Ad id enim hortatur Paulus cū ait: Estote imitatores Dei, sicut filij charissimi: & ambulate in dilectione, sicut & Christus dilexit nos.] Vt quemadmodum filij nō tantum patrum suorum opera, sed etiam modū agēdi præferre solēt, ita & nos filij Christi Iesu in operibus sanctis, atque in modo ac ratione eas præstādi eum diligenter imitemur. Nec solum fratres diligamus, verum & in modo diligēdi, quantum fuerit nobis possibile, ad eū propius accedamus. Atque huic studio sequendi Dominum lux cœlestis promissa est: nam ipse ait: Ego sum lux mundi; qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ.]

Ephes. 5. Prorsus ita est Domine: Tu lux mundi es, nam & ignorantia nostrā tenebras destruis, & mysteriōrū cœlestium, ac verā & perfectā virtutis cognitionē infundis. Si te sequimur, id est, si te pro modulo nostro imitamur, & eo modo, quo tu operaberis salutem nostram in medio terræ; nos eandem salutem nostram operari contendimus, nequaquam ambulamus in tenebris, neque gressus nostros in caligine peccatorum desigimus, sed vitale lumen, quod nos ad vitam ducit, & à te vera vita progreditur, & in æternam vitam nos inuehit, te donante, & mittente, suscepimus.

Alias verò actiones, quas Christus per seipsū non exercuit, vt Beatam Virginem deprecari, sanctos inuocare, aut propria nostra peccata deslere, ita assumamus, qualiter ipsū Dominum similes alias admisisse, aut qualiter istas, si ipsum deceret, se admisisse fuisse intelligimus. Christus enim, qui datus est nobis in doctorem vitæ, atque in magistrū cœlestis discipline, ita vitam suam temperavit, vt sanctissimis operibus suis, qualiter omnia bona opera à nobis præstāda sint, perspicue docuerit. Et ideo formam statuum, qui dignitati eius non repugnabant, manifestē suscepit. Nam & se Prælatū exhibuit, cū discipulos suos edocebat, & familiā illā gubernabat; & se subditum præbuit, cū matri & nutritio subdebatur, vt Lucas ait, & coram impiis iudicibus sactus iudex viuorum, & mortuorū ea humilitate, & modestia, ac si esset subditus, stetit Desertūpetij, vt formam viuendi solitarii daret, & ciuitates, ac turbas frequentauit, populosque docuit, vt prædicatores in circumspeditione motū, & in zelo animarū instrueret. Virgo fuit, & virginittatis decus pulcherrimū, vt

virgines edoceret: & sponsus Ecclesiæ tenerim us vt coniugatos in honestate, & in amore erga coniuges erudiret. Ipse Rex, qui reges docet amare iustitiam, ipse Pontifex summus, qui Pontifices & Episcopos ad imitationem suæ benignitatis & puritatis inducit. Eum ergo, qui se omnia omnibus facit, facile erit ad omnia bona in magistrum trahere, & cum in omnibus bonis actionibus imitari. Id autem ego puto deargentare pennas nostras in conuersatione Saluatoris, vt in morem columbæ ad perfectionis fastigium euolemus. Si dormiatis inter medios clericos, inquit Dauid, pennæ columbæ deargentatæ.] Et vnde pennæ deargentatæ ei, quæ inter clericos dormit, & semper inter mille occasiones peccandi, requiescit? Et quomodo columba illa anima, quæ inter coruos habitat, & dolis ac mendaciis huius sæculi circumseptæ est? Certè columba, quia licet corpore in sæculo, tamen corde in petra, id est, in vulneribus Christi commoratur, & pennæ eius deargentatæ, id est, opera sancta, atque perfecta, quia Christum ipsum vera imitatione sequitur. Hæc imitatio facit, vt à cleris nigredinem non contrahat, & ex peccandi occasione, vulnus peccati nō accipiat. Christus ergo caput nostrum est, vnde ab eo, cœu à capite omnes actiones nostræ virtutis influxum expectent. Tunc autem expectant, cū per gratiā huius capitis operamur; & ei operum imitatione coniungimur. Et felix membrum, vt Bernardus ait, quod huic adhæserit per omnia capiti, & sequetur illud quocumque ierit, quia sic sensum & vitam accipiet, & influxum alterius capitis, scilicet iniqui hostis, effugiet. Christus tandem Creator noster est, qui sicut nos diuina sua virtute creauit, ita & suæ humanitatis imitatione reformat, & imaginem suam peccatis nostris scdatam, ad gratiæ nitorem & sanctitatis pulchritudinem reuocat. Quare, vt hunc nitorem adipiscamur, eum mens nostra contempletur, eum affectus complectatur, & ipsum actio & vita semper imitetur. Sic Christiformes efficiemur, & à Patre, vt filij charissimi diligemur, & cum naturali filio, nos in filios adoptati, per omnem æternitatem regnabimus. Amen.

Quod religiosus perfectionis amator, congressu parentum & propinquorum abstineat.

CAPVT XXV.

ISTA Christi Saluatoris nostri in omnibus imitatio tati pōderis est ad perfectionem, quam querimus, assequendam, vt ferè nullo negotio omnia assequenda perfectionis instrumēta suppeditet, & omnem in sollicitam animam perfectionē inducat. Sicut enim qui mille recepit, nisi ingratiſſimus sit, & durissimus, facile vnum saltem ex tot acceptis reddet, ita qui opera Christi tam magna, tam mirabilia, sui causa facta considerat, facile, vt gratus existat, & vt suo profectui contulit, similia, opera, quantum humana fragilitas tulerit, in obsequium sui benefactoris restituet. Hæc verò manifeste sunt perfectionis gradus, quos, qui vnum post alium ascenderit, nequaquam in imo perſister, sed tandem ad optatam sanctitatem perueniet. Iam igitur Christi imitatores, in istud omnis virtutis exemplar oculos mentis intendant, & hoc documentum, quod sequitur, (& ad perfectam parentum & co-

gnatorum

Psal. 67

Bernardus in epistola ad romanos.

1. Cor. 7.